

**PLAN SUPERVIZIJE
U KJU „ODGOJNI CENTAR KANTONA SARAJEVO“
ZA 2025. GODINU**

I UVODNI DIO

Uvođenje supervizije je od izuzetnog značaja, s obzirom na to da supervizija predstavlja proces koji obezbjeđuje da se kroz profesionalnu podršku i učenje unaprijedi kvalitet rada stručnih radnika u Odgojnom centru, a time poboljša i kvalitet usluga koje se pružaju korisnicima. Kroz mehanizme interakcije treba da se obezbijedi odgovarajuća podrška stručnim radnicima kao najznačajnijem resursu u okviru sistema socijalne zaštite.

U tom pogledu, supervizija ima važnu ulogu: stručnjacima, u saradnji sa supervizorom, omogućeno je da uče iz sopstvenih iskustava, da tragaju za rješenjima problema s kojima se suočavaju u praksi, kao i da usvajaju djelotvorne mehanizme suočavanja s promjenama i stresom.

1.1 Pojmovi supervizije

Supervizija u KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“ (u daljem tekstu: Odgojni centar) je interakcijski proces u kojem supervizor pomaže i usmjerava praktični rad stručnih radnika kroz individualne i grupne oblike rada, te savjetovanja koja služe osiguranju i razvoju kvaliteta komunikacije i saradnje u profesionalnom okruženju.

Supervizor je posebno edukovan stručnjak koji ima specifična znanja i vještine za vođenje supervizijskog procesa i ispunjava uslove za provođenje supervizije u Odgojnom centru.

Stručni radnici Odgojnog centra su socijalni radnici, psiholozi, pedagozi, sociolozi, diplomirani pravnici, te drugi radnici visoke stručne spreme koji, vršeći poslove svog radnog mjesta, neposredno pružaju usluge korisnicima u prevladavanju materijalnih, socijalnih i psiholoških poteškoća i problema.

Individualna supervizija je postupak supervizije čiji su učesnici supervizor i jedan stručni radnik.

Grupna supervizija je postupak supervizije čiji su učesnici supervizor i grupa stručnih radnika, koja može brojati od 2 do 6 stručnih radnika.

Evaluacija supervizije je postupak analiziranja rada supervizora u cilju utvrđivanja ispunjavanja cilja supervizije, koja sadrži evaluacijske listiće, bodovnu listu, te druga pitanja koja su od značaja za evaluaciju supervizije.

II REALIZACIJA SUPERVIZIJE

2.1. Plan realizacije

Plan supervizije u Odgojnom centru za 2025. godinu (u daljem tekstu: Plan supervizije) sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o provođenju supervizije u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 31/24) i obuhvata period od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine. Planirane su oblasti u kojima će se provoditi supervizija, broj sati supervizije, vremenski intervali ili periodi supervizije, učesnici, fokus supervizije, ciljevi supervizije, sadržaj i način realizacije supervizije, te druga pitanja od značaja za planiranje provođenja supervizije.

Supervizor ima edukacijsku i podržavajuću funkciju.

Direktor Odgojnog centra je obavezan pratiti postojanje potrebe za individualnom supervizijom za svakog stručnog radnika, te ukoliko procjeni da je individualna supervizija potrebna, stručni radnik je obavezan pristupiti i učestvovati u superviziji.

Stručni radnici učestvuju u postupku supervizije u pravilu dobrovoljno. Na prijedlog šefova Službi direktor Odgojnog centra može uputiti stručnog radnika na obavezno učestvovanje u postupku grupne supervizije.

Supervizija se, u pravilu, provodi u prostorijama Odgojnog centra, i u pravilu u toku radnog vremena.

Odgojni centar može izabrati više od jednog supervizora za realizaciju Plana supervizije. Izbor dva ili više supervizora se vrši ovisno o profesionalnim potrebama pojedinih stručnih radnika i određenih grupa stručnih radnika, te specifičnostima sadržanim u djelatnosti Odgojnog centra jasno iskazanim u ovom Planu supervizije.

Datum i trajanje svake pojedinačne supervizije dogovaraju direktor i supervizor.

2.2. Ciljevi i značaj supervizije

Ciljevi supervizije:

- Praćenje radnog procesa u svakom konkretnom predmetu,
- Podrška stručnim radnicima,
- Kontinuirano unapređenje kompetencija zaposlenih.

Mogući ciljevi supervizije mogu biti i prevencija sagorijevanja na poslu, prevencija radnih prekršaja i neadekvatnih postupaka prema korisnicima i unapređenje međuljudskih/kolegijalnih odnosa.

Na osnovu svega navedenog supervizija je za stručnog radnika:

- 1) **podstrek za učenje** – prilika i motivacija za stalno stručno usavršavanje uz profesionalnu podršku supervizora,
- 2) **podrška** pri savladavanju opterećenja u stručnom radu, prihvatanju odluka korisnika, postavljanju granica, profesionalne distance, sprečavanju otupjelosti i sagorijevanja,
- 3) **usmjeravanje profesionalnog razvoja** pri čemu usmjeravanje potiče od drugog stručnjaka s iskustvom – supervizora koji ima sposobnosti, vještine i znanja neophodna za ovaj posao.

Supervizija će pomoći stručnim radnicima u Odgojnom centru da održe fokus u radu i da zadrže objektivnost, ali služiti će i da podstakne fleksibilnost i kreativnost. Omogućiti će testiranje i procjenu kvaliteta rada i otvoriti mogućnosti za unapređenje prakse.

Refleksija, koja je neizostavni dio supervizije, omogućiti će radnicima koji rade direktno sa korisnicima usluga Odgojnog centra da kritički preispitaju svoj rad u bezbjednoj i povjerljivoj atmosferi, kao i da dobiju povratnu informaciju o svojoj uspješnosti i učinku.

Na kraju, supervizija u Odgojnom centru omogućiti će bavljenje negativnim uticajem stresa, kojem su stručni radnici neminovno izloženi i koji može dovesti do profesionalnog izgaranja.

Značaj supervizije u oblasti prevencije profesionalnog izgaranja za radnike Odgojnog centra:

- novo razumijevanje vlastitog ponašanja i ponašanja korisnika usluga ili saradnika Odgojnog centra,
- osjećaj rasterećenja,
- poboljšanje profesionalnog stila rada, kvaliteta rada i postignuća,
- bolja briga za vlastito mentalno zdravlje,
- povišeni osjećaj zadovoljstva sobom, poslom, kao i organizacijom rada u Odgojnom centru,
- odgovornost za svoju praksu i obezbjeđenje kvaliteta usluge korisnicima (djeca, maloljetnici, porodice sa kojima se intenzivno saraduje prilikom realizacije rada sa djecom i maloljetnicima, staratelji djece i maloljetnika, ostali saradnici Ustanove) u okviru normativnih regulativa, etičkog kodeksa prakse, a sve uz pridržavanje profesionalnih standarda,
- da ostvaruju svrhovite profesionalne odnose i efektivno komuniciraju s korisnicima usluga, kolegama u Ustanovi, drugim ustanovama, institucijama i organizacijama,
- upravljanje rizikom i zaštitom korisnika usluga paralelno s uvažavanjem njihovih prava i imajući u vidu njihove potrebe,
- poboljšano upravljanje emocionalnim posljedicama, koje stres na poslu ima na njih,
- sposobnost da identifikuju potrebne resurse za podršku u posebno stresnim situacijama,
- uticaj na konstruktivno preispitivanje prakse u interesu korisnika, kolega i Ustanove,
- razvijanje znanja, vještina i vrijednosti potrebnih za obavljanje posla i daljeg razvoja,

- doprinos istraživanju prakse i korištenju postojećeg znanja i iskustva drugih kako bi usavršili svoje načine djelovanja,
- poboljšano identifikovanje i kontrolisanje faktora rizika, koji mogu da ugroze Ustanovu, kolege ili korisnike usluga,
- spremnost na otvoren pristup kolegijalnoj razmjeni mišljenja i stavova i procjeni šefova, radi zajedničkog učenja i razvoja,
- realistično upravljanje svojim poslom i slučajevima.

2.3. Uslovi za obavljanje supervizije

Za uspješnu realizaciju supervizije neminovno je ispunjavanje četiri uslova, koji su povezani i čine funkcionalno jedinstvo, a za koje će Odgojni centar nastojati i tražiti da budu ispunjeni prilikom vršenja supervizije koja uključuje stručne radnike Odgojnog centra:

- povjerenje,
- intimnost procesa,
- nezavisnost supervizora,
- suštinska / ljudska ravnopravnost.

Povjerenje u odnosima među učesnicima supervizije značajno je i zavisi od cjelokupnog konteksta u kome se odvija supervizija: kako stručni radnik doživljava supervizora, u kojoj vrsti odnosa je supervizor sa uposlenim u Odgojnom centru, kako supervizor doživljava svoju poziciju, itd. Efektivnost i kvalitet supervizije najviše zavisi od kvaliteta odnosa koji se uspostavlja između supervizora i stručnog radnika Odgojnog centra koji učestvuje u superviziji, jer upravo ta relacija predstavlja okvir u kome se supervizija odvija.

Nezavisnost podrazumijeva svojstvo supervizora koje proizilazi iz činjenice da je on/ona stručnjak u oblasti i odgovoran za proces supervizije koji vodi. Direktor neće imati uticaj na stručni postupak supervizije, niti će znati detalje sadržaja tog procesa. Da bi se to ostvarilo, pored nezavisnosti supervizora potreban je još jedan preduslov, a to je povjerljivost i intimnost.

Intimnost procesa i ambijenta čini klima koja se stvori tokom supervizijskog procesa u prostoru Odgojnog centra. To podrazumijeva da niko drugi, izuzev učesnika i supervizora, nema uvid u dešavanja tokom supervizije, niti mogućnost da utiče na njen tok. Učesnici supervizije moraju da dožive intimnost prostora u kome se supervizija dešava, kao i povjerenje u druge učesnike u tom procesu.

Povjerljivost je jedan od ključnih preduslova za kvalitet supervizijskog odnosa, ali ostvarivanje ovog preduslova može predstavljati izazov u ustanovama socijalne zaštite pa tako i u Odgojnom centru, s obzirom na normativnu odrednicu sadržanu u Pravilniku o provođenju supervizije u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo koja kaže: „Supervizor je obavezan dostaviti izvještaj o realizaciji supervizije rukovodiocu ustanove socijalne zaštite u roku od tri dana od završetka svake pojedinačne supervizije.“ Također ovaj Pravilnik

određuje i da pomenuti Izvještaj sadrži: vrijeme i mjesto realizacije supervizije, prisustvo članova grupe ili pojedinaca, osnovne teme, zaključak, preporuke i evaluacione listiće.

Ovakvo određenje, koje pored zakonskog uvodi i profesionalni kriterij procjene, stručni radnici Odgojnog centra, kao učesnici postupka supervizije, mogli bi imati zadržku u ostvarivanju potpuno otvorenog odnosa sa supervizorom.

Međutim kako bi se prevazišla ova pretpostavka, Odgojni centar će uložiti dodatne napore kako bi izabrani supervizor, sa kojim će biti potpisan odgovarajući ugovor za obavljanje ove usluge u Odgojnom centru u 2025. godini, imao razumijevanja i da se uloži dodatni trud ka definisanju konkrentnih kriterija neprofesionalnog i nezakonitog ponašanja od strane supervizora, kao i učesnika procesa.

Na ovaj način bit će stvoreni uslovi da supervizijski proces teče u jasno definisanom kontekstu i atmosferi otvorene razmjene mišljenja, povjerenja i povjerljivosti.

Osnovni preduslov za stvaranje povjerenja, nezavisnosti i intimnosti jeste osjećanje *ravnopravnosti* u odnosima između učesnika, uključujući i supervizora, bez obzira na moguće razlike u znanjima, vještinama i iskustvu. Ravnopravnost počiva na uzajamnom poštovanju, dobronamjernosti i nenametanju konačnih rješenja.

2.4. Uloga direktora Odgojnog centra u realizaciji supervizije

Direktor Odgojnog centra će obezbijediti uslove da se supervizija u Odgojnom centru realizuje uz poštovanje osnovnih principa i standarda koji su u njegovoj nadležnosti.

Odgovornost direktora u 2025. godini biće da se supervizija promoviše kao obavezni standard u funkcionisanju Odgojnog centra i da se stvore neophodni preduslovi za nesmetano odvijanje supervizijskog procesa.

Direktor će svim stručnim radnicima pružiti mogućnost učešća u supervizijskom procesu i obezbijedi resurse za stručno usavršavanje u skladu s finansijskim mogućnostima Odgojnog centra.

Direktor Odgojnog centra obavezan je Ministarstvu za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo dostaviti uz evaluacione listiće i izvještaj o provedenoj superviziji, koji sadrži broj sati, broj učesnika grupne i individualne supervizije, obrađene teme, učinke supervizije, preporuke, svakih šest mjeseci.

2.5. Organizacione pretpostavke supervizije

Prilikom organizovanja supervizije termini održavanja i prostor u Odgojnom centru predviđen za realizaciju supervizije biće poznati stručnim radnicima koji će učestvovati u superviziji.

Supervizija će biti usklađena s drugim aktivnostima stručnih radnika u okviru redovnih obaveza radnog mjesta i rada sa korisnicima usluga, te će biti odvojen proces od ostalih radnih zadataka.

III FINANSIJSKA SREDSTVA ZA REALIZACIJU SUPERVIZIJE

3.1. Plan finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju supervizije u Odgojnom centru za 2025. godinu:

Nabavka usluge supervizije se vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o provođenju supervizije u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo. Finansijska sredstva za realizaciju supervizije u Odgojnom centru tokom 2025. godine su planirana kao rashod Odgojnog centra.

Godišnji plan supervizije KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“

Period supervizije	Tokom 2025. godine
Učesnici supervizije	Stručni radnici Službe za resocijalizaciju; Stručni radnici Službe za dijagnostiku i opservaciju; Stručni radnici Službe za preventivni rad; Stručni radnici Službe za zbrinjavanje djece u stanju potrebe; Stručni radnici Službe za opšte i zajedničke poslove.
Vremenski okvir trajanja supervizije	- Grupna supervizija – 18 sati za svakog stručnog radnika; - Individualna supervizija – prema procjeni i potrebi.
Cijena supervizije	- Grupna supervizija – u skladu sa aktom resornog Ministarstva; - Individualna supervizija – u skladu sa aktom resornog Ministarstva.
Ciljevi supervizije	- Uspostaviti kontinuitet profesionalnog razvoja stručnih radnika; - Integracija praktičnih iskustava i teorijskih znanja zbog potrebe usklađivanja profesionalnih očekivanja sa zahtjevima stručnog rada; - Unaprijeđenje stručnog rada sa korisnicima; - Ovladavanje znanjima i vještinama potrebnim za prevenciju sagorijevanja na poslu i unaprijeđenja međuljudskih odnosa; - Rad na osnaživanju samopouzdanja stručnih radnika; - Fokusiranje na produktivne i fleksibilne oblike komunikacije u svrhu unaprijeđenja međuljudskih odnosa; - Refleksija iskustava u radu sa korisnicima.
Oblasti supervizije	- Profesionalni razvoj stručnih radnika; - Prevencija profesionalnog sagorijevanja.
Teme supervizije	- Profesionalni razvoj stručnih radnika (unaprijeđenje međuljudskih odnosa, integracija praktičnih iskustava i teorijskih znanja u cilju usklađivanja

	<p>profesionalnih očekivanja sa zahtjevima stručnog rada);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevencija profesionalnog sagorijevanja (ovladavanje znanjima i vještinama potrebnim za prevenciju sagorijevanja na poslu); - Osnaživanje stručnih radnika (razvijanje svijesti o prihvatanju problema, teškoća u radu i rasterećenje stručnih radnika); - Podrška stručnjacima u profesionalnom razvoju (praćenje trendova maloljetničkog prijestupništva, postavljanje jasnih granica u radu sa korisnicima, poboljšanje profesionalnog stila rada, kvalitete rada i postignuća); - Supervizija kao motivacija za kontinuirano usavršavanje i učenje stručnih radnika; - Intervizija (uvezivanje praktičnog rada i korištenje postojećeg znanja i iskustva drugih kako bi usavršili svoje načine djelovanja. Spremnost na otvoren pristup kolegijalnoj razmjeni mišljenja i stavova u cilju zajedničkog napretka).
Fokus supervizije	Unaprijeđenje stručnih usluga koje Odgojni centar pruža korisnicima kroz psiho – socijalni tretman.

Odgojni centar će sa odabranim supervizorom ili supervizorima zaključiti odgovarajući ugovor kojim se uređuju prava i obaveze Odgojnog centra i supervizora u postupku supervizije, a u skladu sa ovim Planom supervizije i Pravilnikom o provođenju supervizije u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo.

Supervizor je dužan da poslove supervizije obavlja u skladu sa pravilima struke, poslovne i profesionalne etike, da poštuje privatnost i ličnost stručnih radnika koji se superviziraju i njihovo pravo na diskreciju i čuvanje profesionalne tajne.

IV IZVJEŠTAVANJE O REALIZOVANOJ SUPERVIZIJI

4.1. Izvještaj supervizora

Supervizor je obavezan dostaviti izvještaj o realizaciji supervizije direktoru Odgojnog centra u roku od tri dana od završetka svake pojedinačne supervizije.

Izvještaj sadrži: vrijeme i mjesto realizacije supervizije, prisustvo članova grupe ili pojedinaca, osnovne teme, zaključak, preporuke i evaluacione listiće.

Evaluacija supervizije je postupak analiziranja rada supervizora u cilju utvrđivanja cilja supervizije, koja sadrži evaluacijske listiće, bodovnu listu, te druga pitanja koja su od značaja za evaluaciju supervizije.

Ocjenjivanje supervizora će biti bliže uređeno Pravilnikom o provođenju supervizije u KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“.

Supervizor je obavezan do 31.12. tekuće godine direktoru Odgojnog centra dostaviti kopije svih izvještaja koje je podnio za tekuću godinu, a i ranije po traženju direktora Odgojnog centra.

Broj: 31-01-02-994 /24

Datum: 30.09. 2024. godine